

STRATEGI 2011–2015

UNIVERSITETET I BERGEN

UNIVERSITETET I BERGEN – ET INTERNASJONALT ANERKJENT FORSKNINGSUNIVERSITET

All aktivitet ved Universitetet i Bergen er tuftet på forskningsuniversitetets akademiske verdier. Gjennom nysgjerrig søken, kritisk refleksjon og saklig dialog strekker forskere og studenter seg etter å nå innsikt, erkjennelse og akademisk danning. Strategien skal klargjøre Universitetet i Bergens verdigrunnlag, status, posisjon og rolle regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Den skal identifisere drivkrefter som påvirker universitetet og gjennom å tydeliggjøre valg og ambisjoner, vise hvordan institusjonens prioriteringer har betydning for å videreutvikle Universitetet i Bergen som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Strategien skal så peke ut retningen for beslutninger, tiltak og bruk av ressurser for hele institusjonen.

Universitetet i Bergen ble opprettet i 1946, men har sine vitenskapelige og institusjonelle røtter tilbake til grunnleggelsen av Bergens Museum i 1825. Samlet utgjør 14 000 studenter og 3500 ansatte ved seks fakulteter, 39 institutter og sentre, Bergen Museum og Universitetsbiblioteket en stor vitenskapelig bredde, der fagmiljøene støtter og utfyller hverandre og skaper forutsetninger for grenseoverskridende forskning og utdanning. Forskningen er det bærende prinsipp i utdanningen på alle nivå - fra bachelor til doktorgrad og i tråd med forskningsuniversitetets tradisjon, har alle faste vitenskapelige ansatte ved Universitetet i Bergen, rett og plikt til både å forske og undervise.

Fagmiljøene har et nasjonalt ansvar for utviklingen av fagdisipliner, grunnforskning, forskerutdanning og forskningsbaserte utdanningstilbud. Den langsiktige strategien er å videreutvikle universitetet som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet med stor faglig bredde, men med en tradisjon for særlige satsinger som marin og utviklingsrelatert forskning og utdanning.

Forskningsuniversitetets kjerneverdier

Universitetet i Bergen har en viktig rolle i å forme og utvikle Norge som forsknings- og utdanningsnasjon. Samtidig er universitetet en kulturinstitusjon med stor egenverdi. Den lovfestede akademiske friheten skal brukes til å skape forskning og utdanning av høy internasjonal kvalitet og bidra til kunnskapsutvikling og kompetanseoppbygging som er viktig og verdifull for samfunnet og for vår globale framtid.

Universitetet fornyer stadig sin faglige virksomhet i samspill med et samfunn i endring. Fornyelsen bygger på forskningsuniversitetets særlige kjennetegn, som er grunnforskning, forskerutdanning i alle fagmiljøene, utvikling av fag og disipliner over en stor faglig bredde og ikke minst et undervisningstilbud som er forskningsbasert. Samtidig er den faglige virksomheten fri og kritisk, og den faglige og institusjonelle autonomien sikres gjennom en organisering og ledelse som er forankret i fagmiljøene.

Institusjonelle og finansielle rammevilkår tilpasses forskjellene mellom fagmiljøene, og de ulike fagmiljøene videreutvikles og fornyes ut fra sine egne kulturer og tradisjoner.

Forskningsbasert utdanning

Universitetet i Bergen tilbyr studentene forskningsbasert utdanning i fagdisipliner, tverrfaglige studier, profesjonsstudier og utøvende musikk, og setter kunnskap, utøvende ferdigheter, kritisk refleksjon og personlig utvikling i sentrum. Studentene tilegner seg fortrolighet til vitenskapsteoretiske, metodologiske og praktiske problemstillinger. Universitetet gir verdifull og nyttig allmenndannelse for videre liv, arbeidskarriere og samfunnsengasjement og en verdiforank-

ring der åpenhet, etterprøvbare, vitenskapelig redelighet og kritisk diskusjon er grunnverdier. I universitetsutdanningen legges det derfor stor vekt på forskningsetikk og akademiske verdier og normer.

Det internasjonale universitet

Høyere utdanning og forskning er del av en verdensomfattende kulturtradisjon preget av både internasjonalt samarbeid og konkurranse. Forskning og utdanning skjer i økende grad på internasjonale arenaer og mellom internasjonale aktører. Studenter og ansatte ved Universitetet i Bergen rekrutteres derfor oftere internasjonalt, og tverr- og flerfaglige forskningsutfordringer møtes i globale nettverk av forskere. Forskere ved universitetet publiserer via internasjonale publiseringskanaler og får ressurser til forskning gjennom internasjonale konkurranser. Våre forskere og studenter er attraktive deltakere i internasjonalt forsknings- og utdannings samarbeid.

Universitetet i samfunnet

Universitetet i Bergens viktigste bidrag til samfunnet er fremragende grunnforskning og utdanning av høyt kvalifiserte kandidater. Utover disse to kjerneoppgavene inngår universitetet i tett samspill med det omkringliggende samfunnet. Det er universitetets uavhengige kunnskap, bygd på langsiktige forskning, som gjør institusjonen viktig for et levende demokrati og for utviklingen av framtidens kultur-, nærings- og samfunns liv. Kunnskapen som utvikles ved universitetet formidles gjennom et bredt nettverk av forskere og forskningsgrupper, gjennom et bredt tilbud av studieprogrammer, ved institutter, fakulteter og sentre, samt gjennom aktivitetene ved Universitetsbiblioteket og Bergen Museum.

Universitetet har en rekke virkemidler for utstrakt kulturell og samfunnsmessig samhandling med omverden. Særlig viktig for denne kontakten er forskningsinstituttene og -selskapene som universitetet har eierskap i og faglig samarbeid med. Instituttsektoren har andre roller i forskningssystemet enn det universitetet har, med større vekt på anvendt forskning og oppdragsforskning med

næringsliv og offentlig forvaltning som oppdragsgivere. Mange forskningsinstitutter har også forvaltningsoppgaver. På denne måten representerer disse forskningsmiljøene forskning med direkte samfunnsrelevans.

Kvalitet i arbeidsmiljøet

Ved Universitetet i Bergen er det en rotfestet kultur for å søke stadige kvalitetsforbedringer i fagmiljøene, administrative enheter og i studiemiljøene. Universitetssamfunnet kjennetegnes av saklig, fri og åpen debatt og meningsutveksling. Samspillet mellom studenter og ansatte preges av respekt, kompetanse og ønske om å utvikle høy kvalitet. Menneskene i universitetssamfunnet er den viktigste ressursen. Det er viktig å rekruttere og beholde nysgjerrige, reflekterte og kompetente medarbeidere i alle stillingsgrupper. Det arbeides mot all diskriminering med utgangspunkt i et utvidet likestillingsbegrep. Helse, miljø og sikkerhet skal ivaretas for å sikre gode arbeidsplasser og trygge arbeidsforhold for den enkelte.

UNIVERSITETETS UTFORDRINGER

Kvalitet som rettesnor

Å videreutvikle den faglige kvaliteten er den største utfordringen for Universitetet i Bergen. Anerkjente forskningsuniversiteter kjennetegnes ved at de har høy internasjonal kvalitet over en stor faglig bredde. Ambisiøse kvalitetskrav kan ikke begrenses til særskilte forskningssatsninger, men må rettes inn mot hele forsknings- og utdanningsvirksomheten. Å ivareta faglig bredde fordrer en aktiv, bred og målrettet fornyelse av fagene, i takt med den internasjonale kunnskapsutviklingen og ut fra universitetets fortrinn.

Langsiktig grunnleggende forskning er universitetets hovedansvar, selv om skillet mellom grunnforskning og anvendt forskning kan være flytende. Faglige nyvinninger finner ofte sted i krysningfelt mellom ulike disipliner, gjerne i møter med samfunnsmessige utfordringer. Dette stiller universitetet overfor store faglige og organisatoriske utfordringer for å utvikle møteplasser som fremmer faglig fornying. Utvikling, oppbygging og formidling av kunnskap ved forskningsuniversitetene er avgjørende for at samfunnet skal kunne integrere ny teknologi og viten. Fortsatt styrking av samspillet mellom fakultetene og de ulike fagmiljøene har potensial til å gi både utdanningen og forskningen ved universitetet et avgjørende løft. For å sikre at universitetet også i fremtiden kan bidra til å utvide og sprengre grensene for eksisterende kunnskap og etablerte sannheter, må høy kvalitet i utdanningen være grunnleggende. En særlig utfordring for universitetet er å videreutvikle kvaliteten i den forskningsbaserte utdanningen og synliggjøre den unike kompetansen en universitetsgrad gir.

Strukturelle endringer

Det norske og det internasjonale utdannings- og forskningslandskapet er i endring. I Norge har høyere utdanning og forskning gjennomgått en rekke krevende omstillinger det siste tiåret. Blant de viktigste er kvalitetsreformen, vedtaket om en felles lov for universiteter og høyskoler, ny, resultatba-

sert finansieringsmodell, ny doktorgradsstruktur, økende tendens til institusjonssammenslåinger og en forskyvning av forskningsbevilgningene fra fri grunnforskning til mer tematiske satsninger kanalisert gjennom Forskningsrådet, departementene og EU-systemet. Innenfor EU-systemet utgjør imidlertid ERC nye muligheter for fri grunnforskning basert på kvalitetsvurderinger uavhengig av tematiske områder.

Stadig flere læresteder tilbyr master- og doktorgrader, og flere av de norske høyskolene har oppnådd eller ønsker å oppnå universitetsstatus gjennom institusjonssammenslåinger og satsing på doktorgradsutdanning innenfor noen utvalgte forskningsområder. Samtidig er det store forskjeller i profil og forskningsomfang mellom høyskolene på den ene siden og breddeuniversitetene på den andre.

I nasjonale forskningsmeldinger, i offentlige utredninger og i en rekke evalueringer konkluderes det med at det norske utdannings- og forskningsbildet preges av stor spredning av forskningsressursene på mange og til dels små læresteder, med varierende kvalitet og produktivitet i forhold til andre sammenlignbare land. I tillegg preges det internasjonale forsknings- og utdanningslandskapet av økende vektlegging av kvalitet, publisering og konkurranse. Utfordringen for Universitetet i Bergen, som har valgt å rendyrke en profil som forskningsuniversitet, blir å argumentere for og å synliggjøre forskningsuniversitetets fortrinn og ressursbehov. Samtidig er det viktig å framheve verdien av det institusjonelle mangfoldet i norsk høyere utdanning.

Forskningsuniversitetets ressursituasjon

Universitetet er avhengig av en stabil og forutsigbar ressursituasjon for å kunne videreutvikle høy internasjonal kvalitet over en stor faglig bredde. Samtidig som grunnbevilgningen relativt sett har vært nærmest uendret, har kostnadene som grunnbevilgningen skal dekke, økt vesentlig. Fors-

kningsrådet, EU og andre aktører stiller større krav til medfinansiering av eksterne forskningsmidler. Studieplassene og stipendiatstillingene er ikke fullfinansiert. De økte kostnadene tærer på midlene som skal sikre kvaliteten i undervisningen og forskningen og reduserer universitetets strategiske handlingsrom.

Skal Universitetet i Bergen nå målet om å holde høy internasjonal faglig kvalitet, må både ambisjonene om og evnen til å oppnå mer ekstern finansiering styrkes. Universitetet må på den ene siden tilpasse seg eksterne krav, rammer og tilbud, og på den andre siden fornye fagprofilen ut fra egenart og fortrinn. I alt dette må universitetets akademiske verdier, grunnforskningens betydning og forståelsen av at vi er en unik kunnskaps-, dannelses-, og kulturinstitusjon forsvares. Utfordringen er å tilpasse virksomheten til faktiske ressurser og rammebetingelser og samtidig bruke autonomien og den akademiske friheten til å utvikle fagprofiler og kvalitetsstandarder for forskningen og utdanningen som holder anerkjente internasjonale akademiske mål. En like viktig utfordring for universitetet er å bidra aktivt til å definere nasjonale og internasjonale forsknings-satsninger og – programmer.

Utdanning, akademisk danning og yrkeslivet

Høy kvalitet gjennom gode forskningsbaserte utdanningsløp skal være det overordnede prinsipp for utdanningen ved Universitetet i Bergen. Forskningsbasert utdanning skal bety kontakt med forskningen gjennom hele studieløpet. I løpet av studietiden skal studentene i økende grad bli involvert i forskningsmiljøene – ikke bare som mottakere av forskernes kunnskapsformidling, men som deltakere i kunnskapsutviklingen. En viktig utfordring for universitetet er å benytte den store faglige bredden og den akademiske kulturen som et fortrinn til å utvikle god forskningsbasert undervisning som resulterer i kandidater som forener spisskompetanse med allmenndannelse.

Universitetsutdanningen har over tid fått endrede rammevilkår og betydning. Fra å være en eliteutdanning, ble studieplassene ved høyere

utdanningsinstitusjoner i Norge de siste tiårene før 2000 tilgjengelig for store deler av ungdomskullene. Stadig flere utdanningsinstitusjoner satser på forskningsbasert utdanning, og flere har oppnådd universitetsstatus. Dette skaper større konkurranse om de beste studentene. Kravet om utdanningens relevans for yrkeslivet er økende. Dagens studenter vil stå overfor et variert og krevende arbeidsmarked, og kandidatene må ha solid kompetanse og evne til omstilling og rask læring. En viktig utfordring for Universitetet i Bergen er å innfri store og ulike forventninger til å utvikle kunnskapssamfunnet og landets kompetanse, samtidig som kvaliteten i den forskningsbaserte utdanningen opprettholdes og styrkes.

Å sikre god utdanningskvalitet handler om å la studenter møte aktive læringsformer, faglig veiledning og god oppfølging fra aktive forskere. Bevilgningene til forskning og høyere utdanning kan derfor ikke betraktes atskilt fra hverandre. En viktig utfordring i så måte er veksten i ungdomskullene i årene som kommer, og hvordan en opptrapping av studietilbud som følge av denne økningen blir finansiert fra myndighetenes side. Universitetet må ha som prinsipp at tilfanget av studenter og antallet studieplasser må balanseres med nødvendigheten av å sikre utdanningskvaliteten og de ansattes tid til forskning. Konkurransefortrinnet som universitetet har, at vitenskapelig ansatte skal disponere tid både til forskning og til undervisning, må opprettholdes. En annen viktig utfordring er å håndtere et offentlig finansierings-system som legger avgjørende vekt på antall fordelte studieplasser og studentenes gjennomføring, og samtidig skaffe handlingsrom til å utvikle den faglige profilen, prioritere nye satsinger og styrke den forskningsbaserte utdanningen.

Internasjonalisering

Universitetet i Bergen skal kunne sammenligne seg faglig på kvalitet og resultater med andre fremstående forskningsuniversiteter, både nasjonalt og internasjonalt. Universitetet har gjennom flere år klatret på internasjonale rankinger, økt den internasjonale publiseringen betydelig og markert seg sterkt i tildelinger av internasjonale forskningsprosjekter. Gjennom Universitets- og høyskole-

loven er universitetet pålagt å forene høy internasjonal kvalitet i utdanning og forskning med bidrag til innovasjon og verdiskaping i samfunnet. Utfordringen til Universitetet i Bergen som faglig ambisiøst forskningsuniversitet, er å møte alle de ulike oppgavene samfunnet etterspør og pålegger og samtidig være bredt faglig representert i den internasjonale forskningsfronten.

Kunnskap og kompetanse utveksles i økende grad på tvers av landegrensener og bygges opp i samspill mellom høyere utdanning, forskning og faglig innovasjon. Internasjonalt samarbeid er preget av økende konkurranse mellom forskere, forskningsgrupper, forskningsinstitusjoner og andre aktører som driver forskning. Forutsetningen for å lykkes i en skjerpet konkurranse, er at forskningen har høy kvalitet og at forskningsmiljøene fremstår som attraktive samarbeidspartnere. Samtidig må universitetet bidra til å løse globale utfordringer og sørge for kompetansebygging, selv der forskningen ikke har umiddelbar nytteverdi for Norge eller bidrar til å fremme nasjonale interesser. Universitetet i Bergen har lange tradisjoner for forskningssamarbeid med ulike universiteter i Afrika, Asia og Latin-Amerika, og vil søke å mobilisere til finansiering og faglig engasjement for ytterligere styrking av slikt samarbeid.

Samtidig vil utviklingen av et felleseuropeisk forskningsområde, ERA, bidra til å strukturere nasjonale satsinger. Økende tematiske satsinger gjennom EUs rammeprogrammer vil få stor betydning, og ERCs satsing på grunnforskning på toppnivå vil gi nye muligheter for grensesprengende kunnskapsutvikling. En viktig utfordring for universitetet blir å delta i og påvirke prosessene som bestemmer hvilke satsingsområder og store utlysninger som blir aktuelle i EU og ved andre viktige internasjonale forskningsarenaer. En annen viktig utfordring er å kunne møte den økende internasjonaliseringen med tilstrekkelig høy språklig kompetanse og samtidig føre en god språkpolitikk som kan forene nødvendigheten av å kommunisere internasjonalt med å holde norsk fagspråk i hevd.

Universitetet må forholde seg til et globalt arbeidsmarked for vitenskapelig ansatte. Det gir

muligheter for internasjonal rekruttering, men også for at forskerne ved Universitetet i Bergen er attraktive ved utenlandske forskningsentre og læresteder. For en fortsatt sterk rekruttering og ivaretagelse av dyktige medarbeidere, kreves det omfattende satsing på kompetanse i hele virksomheten når det gjelder rekruttering, praktisk tilrettelegging og språk.

Mens universitetene tidligere i stor grad rekrutterte studenter fra egne nærområder, er utdanning i dag en del av et hurtigvoksende nasjonalt og internasjonalt marked. Vel ti prosent av universitetets studenter og mer en fjerdedel av PhD-kandidatene er utenlandske. Mange av disse kandidatene reiser tilbake til sine hjemregioner, og representerer en viktig ressurs for universitetets internasjonale virksomhet. Like viktig som å ta imot utenlandske studenter, er det å få til enda flere gode samarbeidsavtaler om studentutveksling med anerkjente forskningsuniversiteter fra ulike deler av verden. Ikke minst er dette viktig for å sikre at norske studenter i større grad benytter seg av muligheten til å studere ved utenlandske universiteter. Økt internasjonalisering betyr også at universitetet skal utdanne for et internasjonalt arbeidsmarked med krav om nye typer kompetanse. Utfordringen er å møte kravene og mulighetene internasjonaliseringen gir på en offensiv og kompetent måte, uten å miste blikket for de nasjonale og regionale forpliktelsene og samtidig søke målet om internasjonal anerkjennelse i hele den faglige bredden.

UNIVERSITETETS KURS MOT 2015

Universitetet i Bergen har som mål fram til 2015 å posisjonere seg ytterligere som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet som satses målrettet på fremragende, fri og grunnleggende forskning, og som har de fremste forskningsuniversitetene i verden som samarbeidspartnere. Det er universitetets fortrinn og evner til å få internasjonalt gjennomslag og anerkjennelse for forskningen som er forutsetningen for å kunne rekruttere høyt kvalifiserte forskere og for å utvikle attraktive forskningsbaserte utdanningsløp.

At universitetet lykkes i å være internasjonalt anerkjent, skal vises gjennom gode resultater ved anerkjente rangeringer, omfattende publisering i velrenommerede publiseringskanaler, gjennomslag i internasjonale forskningsprogrammer og ved at forskerne og studentene er attraktive som deltakere i internasjonalt forsknings- og utdannings-samarbeid. Det er også viktig at universitetets forskere og studenter bidrar aktivt til å møte og være med på å løse de store globale utfordringene verden står overfor, selv om det ikke umiddelbart gir vitenskapelig uttelling i tradisjonell forstand.

Universitetets fortrinn

Et viktig fortrinn for Universitetet i Bergen er det gode forholdet til Bergen og Vestlandet for øvrig. Her er studentene og de ansatte viktige kultur- og samfunnsaktører. Hovedtyngden av studentene vil fortsatt komme fra Norge og særlig fra Vestlandet, og det er en viktig oppgave for universitetet å påta seg nasjonale og regionale forpliktelser overfor norsk språk, forskningsformidling, innovasjon og fag- og kompetanseutvikling i samarbeid med andre norske forskningsuniversiteter og samarbeidspartnere. Universitetene har en særlig forpliktelse til å bidra til landets kunnskapsutvikling og kompetanseoppbygging, der fagenes utvikling og egendynamikk og samfunnets behov for forskning og forskningsbasert høyere utdanning ses i sammenheng.

Selv om norske universiteter er blitt mer og mer avhengige av en ekstern forskningsfinansiering fra

nasjonale og internasjonale kilder, vil den årlige bevilgningen over statsbudsjettet i overskuelig fremtid være den viktigste finansieringskilden. Samtidig må forskningsuniversiteter som Universitetet i Bergen arbeide for balanse mellom frie grunnforskningsmidler og midler til de tematiske satsingene kanalisert gjennom Forskningsrådet, EU-systemet og fra andre kilder. Universitetet må også påvirke prosessene som ligger til grunn for nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer.

Universitetet i Bergens hovedmål om å være et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet skal ha betydning for de strategiske valgene på alle plan – for rekruttering, organisering og samhandling på den ene siden, for publisering, undervisning og formidling på den andre. Internasjonal samhandling må i større grad bli en integrert del av hele universitetets virksomhet og involvere alle ledd i organisasjonen; studenter, forskere og ansatte i tekniske og administrative stillinger, institutter og fakulteter, universitetets ledelse og administrative enheter. Det betyr aktiv samhandling med utenlandske institusjoner, gjennom nettverk, i prosjekter, mellom enkeltforskere eller forskergrupper. Det betyr større mobilitet av ansatte og studenter over institusjons- og landegrensener og at kompetanse i språk og kommunikasjon tilpasses nye behov i forskningsmiljøene, i undervisningen, i saksbehandlingen, ved informasjon, på nettsider og i andre relevante kanaler.

Prinsipper for prioritering av kvalitet

Forskningsuniversitetets fremgang skal utvikles gjennom målrettet satsing på kvalitet i utdanning og forskning.

I utdanningen skal kvalitet prioriteres foran kvantitet. Det viktigste grunnlaget for kvalitet i universitetsutdanningen er at utdanningen er forskningsbasert. Studiekvalitet forutsetter tilstrekkelig finansiering, at forholdstallet mellom studenter og faste vitenskapelig ansatte ikke er

for høyt og at dimensjoneringen av studietilbudene er tilpasset ressursene. Kvalitet i utdanning sikres ellers gjennom systematiske prosedyrer for kvalitetssikring og evaluering av studieopplegg, studier og studieprogram. Universitetet skal tiltrekke seg de beste studentene gjennom et godt rekrutteringsarbeid, et utdanningstilbud med disiplinstudier og profesjonsutdanninger basert på forskning, høy kvalitet og stor faglig bredde.

Kvalitet i forskning synliggjøres gjennom siteringer, ved anerkjente rangeringer, bidrag til ny viten, publiseringer i velrenomerte publiseringskanaler, gjennomslag i internasjonale forskningsprogrammer, gjennom nasjonale og internasjonale evalueringer og ved at forskerne er attraktive medspillere i internasjonale forskningssamarbeid. Kvalitet i forskning synliggjøres også gjennom forskningsmiljøenes evne til å konkurrere om ekstern finansiering, rekruttere nye medarbeidere og å vinne priser. Gode evalueringer av søknader om eksterne forskningsmidler skal danne grunnlag for særlig prioritering.

Tradisjon, fortrinn og tverrfaglighet

Universitetet i Bergen har tradisjon for og fortrinn innenfor marin og utviklingsrelatert forskning og -utdanning.

I løpet av planperioden gjennomføres en helhetlig faglig evaluering av universitetets satsing innenfor marin forskning og utdanning og av satsingen innenfor det utviklingsrelaterte feltet, i tillegg til en vurdering av universitetets ulike former for organisering av tverrfaglighet.

Noe tverrfaglig samarbeid omfatter fag som er nær hverandre, med felles teoretisk grunnlag og metodologiske tilnærminger, i andre sammenhenger er tverrfaglig forskning karakterisert av samarbeid mellom svært ulike fag, – ofte med en tematisk fellesinteresse. Karakteren av det aktuelle tverrfaglige samarbeidet må være bestemmende for hvordan det er hensiktsmessig å organisere det, både når det gjelder ressurser, som infrastruktur, og støttetjenester.

Det grunnleggende prinsippet for etablering av tverrfaglig samarbeid er god faglig kvalitet og kompetanse i hvert av de fagmiljøene som deltar. Frie faglige interesser må ligge til grunn for tverrfaglighet og må være styrende for faglig innretning og perspektiv. Ressursene til å støtte opp om tverrfaglig samarbeid er primært i fagmiljøene, men hele universitetet skal bidra til å utvikle slikt samarbeid.

Lokale, regionale og nasjonale samarbeidsrelasjoner

Universitetet i Bergen vil bidra til en hensiktsmessig arbeidsdeling med lokale, regionale og nasjonale institusjoner innenfor forskning og utdanning.

Gjennom mange og store forskningsatsinger i regi av EU og Forskningsrådet er det et omfattende samarbeid mellom ulike fagmiljøer ved flere av landets universiteter og høyskoler. Forskningsuniversitetene har flere fellestrekk og har et særlig ansvar for å vurdere faglig samarbeid og nasjonal arbeidsdeling seg imellom. Forskningsuniversitetenes særlig kjennetegn som breddeuniversiteter med forskning, forskerutdanning og

forskningsbasert utdanning i alle fagmiljøer og faglig autonomi og styring, legger premissene for faglig samarbeid og nasjonal arbeidsfordeling mellom forskningsuniversitetene, de nye universitetene og høyskolene. Faglig samarbeid drøftes i nasjonale fakultetsmøter. Universitetet ønsker å utvikle faglig arbeidsdeling hvor studietilbud som har få ressurser og studenter kan samles ved en av institusjonene.

UH-nett Vest er et nettverk mellom universitetet og fire av høyskolene på Vestlandet, og som strukturerer samarbeid og arbeidsdeling i regionen. Forskere ved universitetet samarbeider med forskere ved høyskolene, og det allokeres ressurser med utgangspunkt i kvalitet. UH-nett Vest synliggjør studieprogrammer, mobilitet og spesielt tilpassede studietilbud. Universitetet kan tilby masterutdanning og doktorgradsutdanning for kandidater som har sin bachelor og masterutdanning fra høyskolene.

I tillegg til det regionale samarbeidet gjennom UH-nett Vest, har universitetet et faglig samspill med forsknings- og utdanningsinstitusjoner i regionen, som Norges handelshøyskole og Kunsthøgskolen i Bergen og aktørene i instituttsektoren. De faglige møteplassene her er viktige for å utvikle Bergen som forskningsby og Vestlandet som forskningsregion.

MÅL OG STRATEGISKE PRIORITERINGER 2011–2015

Forskning

Den viktigste forutsetningen for faglig fremgang ved Universitetet i Bergen er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av fagdisiplinene over stor faglig bredde og med høy internasjonal kvalitet. Det innebærer også å sikre god kvalitet i det kunstneriske utviklingsarbeidet. Universitetet har tradisjon for og et fortrinn i marin og utviklingsrelatert virksomhet og vil fortsette med å fremme satsingen innenfor disse områdene. Universitetet vil satse på internasjonalt profilerte fagmiljøer. Universitetet vil prioritere å tilrettelegge for tilstrekkelig forskningstid, for gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige. Universitetet skal videreutvikle gode og forutsigbare prosesser for prioriteringer og beslutninger ved å bruke relevante kriterier og virkemidler for å identifisere forskere, forskning og forskningsområder som har særlig potensial for høy kvalitet.

Universitetet i Bergen har som hovedmål for forskningen: å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner

For å nå dette hovedmålet prioriteres:

- å fremme internasjonal publisering med god støtte og informasjon
- å oppnå frie midler i Norges forskningsråd, European Research Council og å få nye sentre for fremragende forskning
- å rekruttere og holde på de beste forskerne, utvikle god forskningsledelse og bedre kjønnsbalanse
- å legge til rette for styrket tverrfaglig samarbeid mellom fakultetene og fagmiljøene
- å profilere universitetets tradisjon og fortrinn innenfor marin og utviklingsrelatert forskning

- å styrke og klargjøre samarbeidet innenfor forskningssystemet, regionalt, nasjonalt og internasjonalt og med særlig oppmerksomhet om institusjonene i universitetets randsone
- å videreutvikle forskningssamarbeid med universiteter i deler av verden hvor UiB kan bidra til kompetansebygging i et utviklingsperspektiv
- å videreutvikle Universitetsbiblioteket som infrastruktur for forskning og å oppnå økte ressurser til vitenskapelig utstyr og annen forskningsinfrastruktur

Forskerutdanning

Universitetet har lyktes med å fornye og styrke kvaliteten i forskerutdanningen og skal fortsette å videreutvikle denne i tråd med doktorgradsopplæringen internasjonalt. Et hovedprinsipp er at stipendiatene knyttes til aktive forskningsmiljø og deltar i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler.

Universitetet i Bergen har som hovedmål for forskerutdanningen: å ha og fremme forskerutdanning av høy kvalitet med tett kobling til forskningen i grunnmiljøene

For å nå dette hovedmålet prioriteres:

- å styrke kvaliteten i forskerutdanningen i tråd med internasjonale standarder for doktorgradsprogrammer
- å sikre at forskerutdanningen vektlegger universitetets verdigrunnlag og bidrar til selvstendig og kritisk refleksjon
- å utvikle og styrke forskerutdanningen innenfor tematisk tverrgående felt som er av betydning for å møte globale utfordringer
- å sikre at doktorgradsarbeidet kan ferdigstilles på normert tid
- å evaluere og videreutvikle forskerskolene

- å tilrettelegge for og synliggjøre ulike karriereveier for forskere og doktorernes kompetanse for forskning og høyere utdanning i samfunnet
- å synliggjøre vilkårene for doktorgradskandidater i Norge som fortrinn internasjonalt

Utdanning

Å være utdannet ved Universitetet i Bergen skal være et kvalitetsstempel. Universitetet skal tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge og utmerke seg ved å ha en sterk forankring i en europeisk universitetstradisjon. Fundamentet for utdanningstilbudet skal være solide disiplinstudier og profesjonsutdanninger basert på forskning og høy faglig kompetanse. Samtidig skal universitetets studietilbud reflektere kompetansebehovet i samfunnet og kunne tilby utdanningsprogrammer der institusjonen har særlige fortrinn. Utdanningen skal være forskningsbasert på alle gradsnivåer med vekt på kunnskap, faglig helhetsforståelse, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Utdanningstilbudet skal tiltrekke seg gode søkere ut fra faglig høy kvalitet, internasjonal forankring, godt læringsmiljø og et verdigrunnlag som ser danning som en viktig del av læringen. Universitetet skal styrkes som et attraktivt studiested nasjonalt og internasjonalt og videreutvikle et aktivt og godt lærings- og studiemiljø. En særlig forpliktelse ligger i å gi etterutdanningstilbud til skoleverket og til kandidater med universitetsutdanning.

Universitetet i Bergen har som hovedmål for utdanningen: å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet

For å nå dette hovedmålet prioriteres:

- å rekruttere de beste studentene gjennom å ha et utdanningstilbud med høy faglig kvalitet og aktiv bruk av kvalitetsfremmende virkemidler
- å oppnå høy studentmobilitet ved å ha faglig forankrede og kvalitetssikrede samarbeidsavtaler med anerkjente universiteter i ulike deler av verden
- å ha helhetlige læringsmiljø og universell utforming med gode studentarbeidsplasser
- å tilby studier og etter- og videreutdanning som ivaretar kompetansebehovet i et samfunn i endring og som møter lokale og globale utfordringer
- å ivareta kravene til forskningsbasert utdanning gjennom å sikre de vitenskapelige ansatte tid og gode muligheter til forskning og pedagogiske utviklingsmuligheter
- å dimensjonere det samlede studietilbudet ut fra kapasitet og ressurser
- å satse på studentaktiv forskning og praksisplasser
- å videreutvikle bruken av digitale hjelpemidler i undervisningen
- å styrke studentmedvirkningen gjennom systematisk samarbeid med studentorganisasjonene

Samfunnsdialog

Gjennom engasjert, saklig og moderne formidling og kommunikasjon skal universitetet framstå som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet, og som ett av de beste og mest interessante studie- og forskningsstedene i Norge. Forskningsmiljøene skal dele resultater fra nasjonal og internasjonal forskning.

Universitetet i Bergen har som hovedmål for samfunnsdialogen: å formidle innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater for å styrke et fritt, kritisk og åpent offentlig ordskifte og en kunnskapsbasert samfunnsutvikling

For å nå dette målet prioriteres:

- å styrke universitetets rolle og omdømme som partner i et attraktivt, kunnskapsintensivt kultur-, samfunns- og næringsliv
- å profilere universitets rolle og funksjon for å sikre fri og uavhengig forskning og utdanning i samfunnet
- å tydeliggjøre den gjensidige forståelsen for partnernes forskjellige roller, funksjoner og målsetninger i samarbeidet med omverden

- å utvikle websider som viser universitetets identitet og som er en arena for bred samfunnsdialog
- å styrke kompetansen for forskningsformidling gjennom å tilby forskerne god informasjon og støtte
- å gjøre forskningsresultater i størst mulig grad tilgjengelig for alle gjennom åpen publisering, egenarkivering i åpne institusjonelle arkiver og tilgjengeliggjøring av forskningsdata
- å styrke innsatsen for å kommersialisere forskningsresultater og stimulere til entreprenørskap
- å videreutvikle gode systemer for alumnusvirksomhet
- å restaurere museumsbygningen til et viktig formidlings- og representasjonsbygg for universitetet, byen og regionen

Universitetet som organisasjon og arbeidsplass

Medarbeiderne er sammen med studentene Universitetet i Bergens viktigste ressurs. Arbeidsmiljøet og universitetssamfunnet skal preges av gjensidig forståelse for de ulike ansattes forskjellige roller og funksjoner. Alle ansatte skal kunne oppleve at de er viktige bidragsytere i arbeidet med å nå universitetets felles mål. Universitetskulturen skal preges av høy kompetanse og redelighet, åpenhet og fri meningsutveksling, effektive arbeidsprosesser og evne og vilje til å fremme felles mål og ambisjoner. Det skal vektlegges å ha tjenlige fora for åpen diskusjon. Arbeidsmiljøet skal ha stor takhøyde, være inkluderende, engasjerende og rettfærdig, og det skal gjøre universitetet attraktivt som arbeidsplass.

Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål

For å nå dette målet prioriteres:

- å legge til rette for gode karrieremuligheter med vekt på kompetanseheving, språkopplæring og karriereplaner
 - å være en attraktiv, mangfoldig, åpen og inkluderende arbeidsplass som ivaretar hensynet til de ansatte i ulike faser av karrieren og i livet
 - å ivareta universitetets miljøansvar gjennom klare mål for miljøarbeidet og med sterk oppmerksomhet om HMS, universell utforming og godt vedlikeholdte bygninger og uteområder
 - å videreutvikle faglig og administrativ ledelse og samtidig sikre at alle ledere har forståelse for universitetets kjerneverdier og innsikt i overordnede mål, planer og strategier
 - å se administrative oppgaver i sammenheng og utnytte kompetanse bedre på tvers av enheter og nivå
 - å utvikle en moderne digital infrastruktur for utdanning, forskning og administrasjon der IKT-løsningene er velfungerende, brukervennlige og trygge
 - å legge til rette for at studenter og ansatte kan gjøre miljøvennlige og etisk forsvarlige valg i studier og arbeid
 - å videreføre arbeidet for bedre kjønnsbalanse i den administrative og faglige staben, og vektlegge et utvidet likestillingsbegrep med tiltak mot alle former for diskriminering
- å sikre god rekruttering, kontinuitet og systematisk kompetanseutvikling

UNIVERSITETET I BERGEN

Adresse: Postboks 7800, 5020 BERGEN / E-post: post@uib.no / Telefon: 55 58 00 00 / www.uib.no